

Voorstel aan de gemeenteraad

Beleidsnota Sport en Bewegen 2025-2032 ‘Sport en bewegen, de basis voor een gezond Utrecht!’

Beleidsveld	Sport
Organisatieonderdeel	Maatschappelijke Ontwikkeling
Opsteller	Rogier Koreman en Amal Khayati
Kenmerk	12638797
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Ja
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De beleidsnota Sport en Bewegen 2025-2032 ‘Sport en bewegen, de basis voor een gezond Utrecht!’ vast te stellen, met daarin de volgende ambitie, leidende principes, doelstellingen en belangrijkste keuzes:
 - a. Ambitie: Een leven lang sporten en bewegen voor alle Utrechters.
 - b. Leidende principes:
 - i. Een vitaal sportlandschap is een basisvoorziening voor alle Utrechters.
 - ii. Grondoorzaken aanpakken: voorkomen is beter dan genezen.
 - iii. Ongelijk investeren voor gelijke kansen.
 - iv. Samen de stad maken.
 - c. Doelstellingen:
 - i. In 2032 sporten en bewegen meer Utrechters waarbij we vooral aandacht hebben voor groepen die hierin achterblijven.
 - ii. In 2032 heeft Utrecht een vitaal en passend sport- en beweegaanbod.
 - iii. In 2032 sluiten onze sport- en beweegvoorzieningen aan bij de groei van de stad en bij de behoeften van Utrechters.
 - d. Belangrijkste keuzes:
 - i. Inzet van sport- en beweegstimulering op inwoners van 0-18 jaar met een lage Sociaal Economische Positie (SEP) inclusief de opvoeders in kwetsbare buurten en handhaven van de huidige inzet op mensen met een fysieke of verstandelijke beperking.
 - ii. Voorlopig alleen sport- en beweegevenementen financieel ondersteunen waar Utrechters aan mee kunnen doen.
 - iii. Prioriteit aan ondersteuning sport- en beweegaanbieders die kinderen en jongeren in kwetsbare buurten bereiken.
 - iv. In stand houden van huidige sport- en beweegvoorzieningen én inzet op toekomstige groei van sportvoorzieningen in lijn met de groei van de stad.
 - v. Niet of slechts zeer beperkte inzet op mogelijkheden voor breder maatschappelijk gebruik van sportaccommodaties.
2. In de programmabegroting 2025 de doelstellingen en bijbehorende indicatoren uit de beleidsnota Sport en Bewegen 2025-2032 ‘Sport en bewegen, de basis voor een gezond Utrecht!’ op te

nemen in het programma 'Levendige en gezonde stad' ter vervanging van de huidige doelstelling 5 *'Inwoners kunnen op hun eigen manier en niveau sporten en bewegen in een veilige omgeving.'* en doelstelling 6 *'Gelijk aan de groei van de stad heeft Utrecht voldoende, goede en toegankelijke sportvoorzieningen.'* en bijbehorende indicatoren.

3. De Sportnota 2017-2023 en de Utrechtse Sportagenda in te trekken en in de Omgevingsvisie Utrecht de Sportnota 2017-2023 te vervangen door de beleidsnota Sport en Bewegen 2025-2032 'Sport en bewegen, de basis voor een gezond Utrecht!' en het overzicht 'Lijst beleidsdocumenten van de Omgevingsvisie Utrecht' en de internetpagina <https://omgevingsvisie.utrecht.nl/> hierop aan te passen.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Samenvatting

De beleidsnota Sport en Bewegen 2025-2032 'Sport en bewegen, de basis voor een gezond Utrecht!' geeft richting aan het sport- en beweegbeleid voor de komende acht jaar. Een vitaal sport- en beweeglandschap is een basisvoorziening voor alle Utrechters. Om ervoor te zorgen dat alle Utrechters een leven lang sporten en bewegen zetten we in op:

- Sport en bewegen als onderdeel van het dagelijks leven waarbij we vooral aandacht hebben voor groepen die hierin achterblijven;
- Vitale sport- en beweegaanbieders als basis die aansluiten op de behoeften van Utrechters;
- Ruimte voor sport en bewegen in een verdichtende stad. Hierbij zijn voorzieningen nodig die aansluiten op de groei van de stad, behoeften van Utrechters en Utrechtse sport- en beweegaanbieders.

Context

Aanleiding

Het Utrechtse sport- en beweegbeleid is vastgelegd in de huidige sportnota 2017-2023 'Utrecht gezond en sportief' en de Utrechtse sportagenda zoals vastgesteld in juni 2021. Op basis van trends, ontwikkelingen en een uitgebreid participatietraject hebben we in beeld gebracht wat nodig is om meer Utrechters te laten sporten en bewegen. We kunnen vanwege de financiële situatie en ruimtelijke beperkingen in de stad minder doen dan wat nodig is om meer Utrechters te laten sporten en bewegen. Dit maakt het noodzakelijk om onze middelen gericht in te zetten, accenten te wijzigen en scherpere keuzes te maken. We maken keuzes die pijn doen in de stad. Daarom is de nieuwe beleidsnota Sport en Bewegen 2025-2032, 'Sport en bewegen, de basis voor een gezond Utrecht!' opgesteld. Met deze nieuwe beleidsnota geeft de gemeente invulling aan het coalitieakkoord 2022-2026 en schetsen we de accenten van ons beleid voor de komende acht jaar.

Moties en toezeggingen in relatie tot de beleidsnota

- Het onderdeel sport in [M412 Ontwikkel effectindicatoren voor toegankelijkheid](#) is in de nota verwerkt. Er is een indicator opgenomen en deze wordt via de beleidscyclus gemonitord.
- Conform [M326 Overnemen aanbeveling raadstoets Samenleven & Sport](#) zijn suggesties van de raad voor de nota meegenomen. De voorgestelde thema's zijn erin verwerkt en tevens zijn de doelstellingen en indicatoren aangescherpt.
- Conform toezegging [692](#) is het maatschappelijk nuttarief opgenomen in de nota.
- In de commissie van 7 november 2024 is toegezegd om te monitoren hoe inwoners met een beperking de toegankelijkheid van sportaccommodaties ervaren. Dit heeft een plek gekregen in de nota.

Onderstaande moties en toezegging zijn meegenomen bij de keuzes en invulling van de nota, maar zijn nog niet afgehandeld:

- [M356 Meer ruimte voor zelfbeheer sportaccommodaties](#). In de nota hebben we hiervoor uitgangspunten opgenomen die worden verwerkt in de handreiking zelfbeheer binnensportaccommodaties waar de raad separaat over geïnformeerd wordt.
- [M262 Sport bedrijven op bedrijventerreinen](#). Het belang van laagdrempelige en betaalbare ruimte voor commerciële sport- en beweegaanbieders heeft een plek gekregen in de nota, maar de motie wordt afgehandeld met de beleidsnota werklocaties die u ontvangt in het tweede kwartaal van 2025.
- [M261 In teamverband met randgemeente sport mogelijk maken](#). In de nota is aangegeven bij welk soort ontwikkelingen we de samenwerking met buurgemeenten zoeken. Daadwerkelijke uitwerking vindt plaats binnen de uitvoeringsprogramma's die we iedere die we in 2025, 2027, 2029 en 2031 ontwikkelen.
- [M325 Sociale Kaders Tariefverhoging Sportaccommodaties](#). In de nota is opgenomen dat we verkennen hoe we tariefsverhogingen kunnen differentiëren. Dit wordt verder uitgewerkt in de concrete maatregelen. Hierover wordt de raad separaat geïnformeerd voor de voorjaarsnota van 2026.

- [Toezegging 403](#) Uitvoeringsplan voor toekomst ruimte voor sport in Utrecht. We werken aan de stedelijke planning voor sportaccommodaties. Dit landt in het uitvoeringsprogramma.

Samenhang met andere beleidsnota's

De nota Sport en Bewegen sluit aan bij de '[Sociale Visie Utrecht 2040](#)', die nog in ontwikkeling is en medio december ter inzage wordt gelegd, de [Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040](#) en het [Koersdocument Leefbare stad en maatschappelijke voorzieningen 2020](#). De nota verbindt zich aan verschillende andere beleidsvelden binnen het sociaal en ruimtelijk domein, zoals [speelruimte](#), vastgoed, [volksgezondheid](#), [jeugd](#), [WMO](#), [inclusie en diversiteit](#), [werk en inkomen](#).

Juridische context

De raad is op grond van artikel 108 juncto artikel 147, tweede lid van de Gemeentewet bevoegd om kaders, zoals neergelegd in deze beleidsnota, vast te stellen. Voorgesteld wordt de beleidsnota Sport en Bewegen toe te voegen aan de Omgevingsvisie Utrecht die het gemeentelijk beleid voor de gehele fysieke leefomgeving omvat. Het college heeft op grond van artikel 160 lid 1 onder b Gemeentewet het ontwerp van deze beleidsnota voorbereid. Bij deze voorbereiding is er veel aandacht geweest voor samenwerking met belangrijke stakeholders. Dit maakt dat ervoor is gekozen om deze beleidsnota daarnaast niet ook nog formeel ter inzage te leggen, waar dat voor beleid dat gekoppeld is aan de Omgevingsvisie geëigend is. In dit geval zou dat echter niet van meerwaarde zijn en is het risico van het niet volgen van de formele procedure voor terinzagelegging verwaarloosbaar. De beleidsnota is zelfbindend voor de gemeente, dat betekent dat de gemeente hier ook naar handelt. Het geeft duidelijkheid over de richting die de gemeente met betrekking tot dit beleidsterrein op wil gaan, daar kan alleen gemotiveerd van worden afgeweken.

De onderhavige nota is de opvolger van de Sportnota 2017-2023 en Sportagenda 2021 en geeft invulling aan de (nog vast te stellen) Sociale Visie Utrecht 2040 en Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040.

Voor het realiseren van de keuzes kan het nodig zijn overeenkomsten met partners aan te passen voor zover de regelgeving dit toelaat, en/of opnieuw aan te besteden. Ook kan het leiden tot aanpassing van de nadere regels die verbonden zijn aan de ASV (algemene subsidieverordening).

Beslistermijn

Er is geen specifieke beslistermijn voorzien.

Beoogd effect

Met deze nota beogen we dat meer Utrechters blijvend sporten en bewegen. Dit doen we door in te zetten op een vitaal sport- en beweeglandschap als basisvoorziening voor iedereen. Dit landschap bestaat uit vitale sport- en beweegaanbieders en voldoende sport- en beweegvoorzieningen die aansluiten op de groei van de stad en de behoeften van onze inwoners. Daarnaast zetten we onze middelen voor sport- en beweegstimulering gericht in op Utrechters van 0 – 18 jaar inclusief hun opvoeders met een lage SEP. Daarnaast handhaven we de huidige inzet op mensen met een fysieke of verstandelijke beperking.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad

- [Sportnota 2017 - 2023](#)
- [Utrechtse Sportagenda](#)
- [Raadsbrief Koersgesprek en Voortgang Utrechtse Sportagenda 2023](#)
- [Utrechts Sportakkoord II](#)
- [Meerjaren Perspectief Ruimte 2024](#)
- [Raadsvoorstel aanpassing kengetal binnensport](#)
- [Uitvoeringsprogramma Utrechtse binnensport 2024-2023](#)
- [Raadsbrief Beantwoording Motie 151, Geef sport de plek die het verdient](#)

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	De beleidsnota Sport en Bewegen 2025-2032 'Sport en bewegen, de basis voor een gezond Utrecht!' vast te stellen, met daarin de volgende ambitie, leidende principes, doelstellingen en belangrijkste keuzes: a. Ambitie: Een leven lang sporten en bewegen voor alle Utrechters. b. Leidende principes: i. Een vitaal sportlandschap is een basisvoorziening voor alle Utrechters. ii. Grondoorzaken aanpakken: voorkomen is beter dan genezen. iii. Ongelijk investeren voor gelijke kansen. iv. Samen de stad maken. c. Doelstellingen: i. In 2032 sporten en bewegen meer Utrechters waarbij we vooral aandacht hebben voor groepen die hierin achterblijven. ii. In 2032 heeft Utrecht een vitaal en passend sport- en beweegaanbod. iii. In 2032 sluiten onze sport- en beweegvoorzieningen aan bij de groei van de stad en bij de behoeften van Utrechters. d. Belangrijkste keuzes: i. Inzet van sport- en beweegstimulering op inwoners van 0-18 jaar met een lage Sociaal Economische Positie (SEP) inclusief de opvoeders in kwetsbare buurten en handhaven van de huidige inzet op mensen met een fysieke of verstandelijke beperking. ii. Voorlopig alleen sport- en beweegevenementen financieel ondersteunen waar Utrechters aan mee kunnen doen. iii. Prioriteit aan ondersteuning sport- en beweegaanbieders die kinderen en jongeren in kwetsbare buurten bereiken. iv. In stand houden van huidige sport- en beweegvoorzieningen én inzet op toekomstige groei van sportvoorzieningen in lijn met de groei van de stad. v. Niet of slechts zeer beperkte inzet op mogelijkheden voor breder maatschappelijk gebruik van sportaccommodaties.
Argumenten	
1.1	<u>Dit beleid speelt in op actuele en toekomstige trends en ontwikkelingen én behoeften gerelateerd aan sport en bewegen in Utrecht.</u> Voor het opstellen van de nota Sport en Bewegen hebben we in beeld gebracht wat nodig is om meer inwoners te laten sporten en bewegen. Hiervoor hebben we gekeken naar trends en ontwikkelingen in de stad en de sportwereld. Daarnaast hebben we een uitgebreid participatietraject doorlopen, waarin we input hebben opgehaald en getoetst bij onze partners in de stad. Het gaat onder meer om SportUtrecht, het Utrechts Sportcollectief, vertegenwoordigers vanuit het onderwijs en de gezondheidszorg, onze sociale basispartners en verschillende belangenorganisaties in de stad. Ook hebben we via DenkMee input bij een deel van onze inwoners opgehaald. Om in te kunnen spelen op toekomstige trends, ontwikkelingen en behoeften werken we toe naar een periodiek vierjaarlijks sport- en beweegdeelname-onderzoek, waarin meer ruimte is om verdieping te zoeken en de verschillende facetten van sport en bewegen in kaart te brengen en te volgen. Dit onderzoek combineren we met een vierjaarlijks onderzoek naar ruimte voor sport. Deze resultaten duiden we

	met sport- en beweegaanbieders, de sociale basis partners en andere partijen in de stad.
1.2	<u>Met dit beleid doen we zoveel als mogelijk om meer Utrechters blijvend te laten sporten en bewegen binnen de huidige financiële kaders.</u> Sport en bewegen is een basisvoorziening voor iedereen. Daarom investeren we in een vitaal sport- en beweeglandschap voor iedere Utrechter. Door schaarste aan financiële middelen is het noodzakelijk om middelen gericht in te zetten om zoveel mogelijk Utrechters blijvend te laten sporten en bewegen. We hebben in beeld gebracht wat we op langere termijn willen bereiken, welke kansen we zien om de brede maatschappelijke waarde van sport en bewegen meer te benutten én waar we op inzetten. Dit beleid biedt duidelijkheid aan inwoners en partijen in de stad waar we aan werken, welke keuzes we daarbij maken en waar we direct invloed op hebben. We kiezen voor inzet van sport- en beweegstimulering op inwoners van 0-18 jaar met een lage SEP inclusief de opvoeders in kwetsbare buurten in de lijn van het scheidslijnenrapport. Binnen deze groep moeten we faseren en differentiëren in intensiteit. Binnen alle groepen die een achterstand hebben in sport en bewegen, kiezen we voor deze groep omdat deze keuze een investering is voor de toekomst. Alle kinderen en jongeren in Utrecht verdienen het om kansrijk op te groeien en sport is daar onderdeel van. Vroeg de voordelen van sport en bewegen ervaren, zorgt ervoor dat zij ook op latere leeftijd blijven sporten en bewegen. Hiermee sluiten we aan bij het gemeentelijk armoedebeleid en gezondheidsbeleid. Op stedelijk niveau handhaven we de huidige inzet op mensen met een fysieke of verstandelijke beperking, omdat zij zonder onze ondersteuning nauwelijks kunnen sporten of bewegen. We zetten sport- en beweegevenementen in om meer Utrechters te laten sporten en bewegen. Daarom zetten we onze beperkte middelen in bij sport- en beweegevenementen waar Utrechters aan mee kunnen doen. Dit betekent dat we tot 2028 stoppen met financiering van (inter)nationale 'kijkevenementen'. We ondersteunen alle soorten sport- en beweegaanbieders, niet alleen verenigingen, omdat zij allemaal onze inwoners in beweging en samenbrengen. Wanneer een aanbieder ondanks aanvullende ondersteuning geen toekomst heeft, stoppen we met de ondersteuning en de ingebruikgeving van gemeentelijke accommodaties.
1.3	<u>Met dit beleid doen we zoveel als mogelijk om meer ruimte voor sport en bewegen te realiseren en deze zo efficiënt mogelijk te benutten binnen de huidige financiële en ruimtelijke kaders.</u> We hebben een tekort aan sport- en beweegvoorzieningen in de stad en dat tekort neemt verder toe. De basis van onze sport- en beweeginfrastructuur is in gevaar. We zetten daarom in op het in stand houden van huidige sport- en beweegvoorzieningen. Daarnaast blijven we inzetten op de toekomstige groei van sportvoorzieningen in lijn met de groei van de stad. Hierbij kijken we ook naar uitplaatsing van bepaalde regionale sporten en zetten we in op nieuwe sporten en groeisporten. We zetten in op efficiënt en multifunctioneel gebruik van onze sport- en beweegaccommodaties. De aanwezige capaciteit wordt optimaal gebruikt en waar

	nodig wordt deze gedeeld. Dit betekent ook dat we investeren in accommodaties die goed exploiteerbaar zijn en geschikt voor meerdere sporten en aanbieders. Waar mogelijk houden we hierbij rekening met specifieke behoeften van sport- en beweegaanbieders. We richten ons op de uitbreiding van sport- en beweegvoorzieningen zoals die nu is opgenomen in het Meerjaren Perspectief Ruimte (MPR). Het gaat om de realisatie van twee sportvelden op sportpark Nieuw Welgelegen, een nieuw rugbyveld op sportpark Rijnvliet, sporthallen in Cartesiusdriehoek, Merwedekanaalzone en Overvecht, zwembad Maximapark, een extra hockeyveld op een nader te bepalen locatie en de omzetting van drie grasvelden naar kunstgras. Daarnaast brengen we in beeld welke toekomstige ruimte voor sport nodig is en voor welke sporten dit geldt. Hiervoor wijzen we zoekgebieden aan en brengen we in beeld welke investeringen daarvoor nodig zijn. Deze informatie landt in een stedelijke programmering voor de benodigde sportaccommodaties in de stad. Zo wordt de toekomstige groei van sport- en beweegvoorzieningen meegenomen in de stadsbrede integrale afweging voor ruimte en middelen. Als we daar nu niet op inzetten, loopt het tekort aan sport- en beweegvoorzieningen in de toekomst verder op. Het gaat hier niet alleen over sportaccommodaties, maar ook over sport- en beweegvoorzieningen in de openbare ruimte.
1.4	<u>Dit beleid biedt de ruimte om meer te kunnen doen als daar financiering voor is.</u> We hebben een brede ambitie en doelstellingen opgesteld die passen bij de opgaven die we zien in de stad. Per doelstelling in deze nota geven we aan waar we op in kunnen zetten en geven we duidelijk weer wat we daadwerkelijk waar kunnen maken. We zetten pas in op de onderdelen waarvoor nu niet gekozen is, wanneer daar extra middelen voor beschikbaar zijn. We zetten de deur open voor (financiële) samenwerking met onze partners in de stad en kijken hierbij naar creatieve en innovatieve kansen.
Kanttekeningen/Risico's	
1.1	<u>We kunnen (nog) niet inzetten op alle doelgroepen die een achterstand in sport- en/of beweegdeelname hebben.</u> Een deel van doelgroepen met een achterstand in sport- en/of beweegdeelname bereiken we op deze manier niet of minder. Het gevolg hiervan kan zijn dat de groep die achterblijft in sport- en beweegdeelname groter wordt. Het gaat met name om ouderen, volwassenen met een lage SEP, jongeren met een midden of hoge SEP, jongvolwassenen in de leeftijd 19 – 25 jaar en/of inwoners met een licht verstandelijke beperking. Ook kunnen we niet volledig de brede maatschappelijke meerwaarde van sport en bewegen benutten, niet maximaal bijdragen aan de beweging naar voren (van zorg naar preventie) en niet breder bijdragen aan gezamenlijke wijkplannen die samen met de sociale basispartners worden ontwikkeld. Laagdrempelig sport- en beweegaanbod is ook een plek waar inwoners elkaar ontmoeten en is zo belangrijk voor een sterke sociale basis. We zien hier veel potentiële meerwaarde voor sport en bewegen, maar kunnen hier alleen op inzetten wanneer daar (extra) middelen voor zijn of komen. De kans is aanwezig dat er een groter beroep zal worden gedaan op vormen van (aanvullende) zorg en ondersteuning in de Wmo als niet op bovengenoemde groepen wordt ingezet.

	We monitoren welke groepen inwoners een achterstand in sport- en beweegdeelname hebben en passen onze inzet en keuzes op het moment dat middelen beschikbaar komen daarop aan. We zetten op operationeel en strategisch niveau in op sport en bewegen voor maatschappelijke vraagstukken en binnen de zorg. We kijken hierbij ook naar de kansen van de hervormingen binnen het sociaal domein en in de samenwerking met zorgpartijen om zorgmiddelen in te zetten voor preventie.
1.2	<u>Sport- en beweegaanbieders zijn belangrijk, maar staan steeds verder onder druk.</u> Voor een groot deel van het behalen van onze doelstellingen zijn we afhankelijk van de sport- en beweegaanbieders in de stad. We zien dat het nodig is om op alle soorten sport- en beweegaanbieders in te zetten, niet alleen verenigingen. Zij brengen allemaal Utrechters in beweging en samen. Maar we hebben niet voldoende middelen om alle sport- en beweegaanbieders even intensief en op dezelfde manier te ondersteunen. We prioriteren hierbij op aanbieders die zich richten op kinderen en jongeren in kwetsbare buurten. Dit betekent dat sommige verenigingen minder en/of op een andere manier ondersteuning krijgen. We zien dat de vitaliteit van sport- en beweegaanbieders onder druk staat. Dit komt door onder meer een gebrek aan voldoende kader, grotere regeldruk en toenemende kosten onder andere als gevolg van inflatie, hogere energielasten en gemeentelijke tariefsverhogingen. Daarnaast vragen we steeds meer van sport- en beweegaanbieders, zoals hun bijdrage aan positieve sportcultuur en gezonde beweegomgeving. Het risico bestaat dat, ondanks onze ondersteuning en mede door externe factoren, hun vitaliteit achteruitgaat of dat zij zelfs omvallen. Dit heeft mogelijk negatieve gevolgen voor de sport- en beweegdeelname in de stad en ook voor de maatschappelijke meerwaarde die zij leveren. Met SportUtrecht, sportbonden en andere partners brengen we de omvang van dit risico in beeld en helpen we sport- en beweegaanbieders om kader te vinden en te binden en hoe zij om kunnen gaan met toenemende complexiteit van wet- en regelgeving. Hierbij maken we ook gebruik van opleidingsmogelijkheden die bijvoorbeeld sportbonden bieden voor bestuurders, vrijwilligers en trainers.
1.3	<u>We hebben nu al een tekort aan sport- en beweegvoorzieningen en het risico bestaat dat dit tekort alleen maar verder toeneemt.</u> We investeren in de uitbreiding van sportvoorzieningen zoals nu in het MPR is opgenomen en zetten op korte en/of middellange termijn niet of nauwelijks in op extra uitbreiding, omdat hiervoor de financiële middelen niet beschikbaar zijn. Daarmee voldoen we niet volledig aan de groeiende vraag naar sportvoorzieningen als gevolg van de groei van de stad en de behoeften van onze inwoners. We hebben nu al een tekort aan sportvoorzieningen en het risico bestaat dat dit tekort alleen maar verder toeneemt. Dit geldt ook voor sport- en beweegvoorzieningen in de openbare ruimte en voor ruimte voor commerciële aanbieders. Onze sport- en beweeginfrastructuur is in gevaar. Het realiseren van voldoende en passende sport- en beweegvoorzieningen is complex en afhankelijk van meerdere factoren. We zijn afhankelijk van de integrale afweging binnen MPR, netcongestie, planningsoptimisme, klimaataanpassingen, inpassingskosten, verhoogde bouwkosten en meer. De afgelopen jaren hebben we gezien dat een aantal geplande voorzieningen is uitgesteld of niet is gerealiseerd. Dit leidt tot grotere knelpunten voor sport- en beweegaanbieders en mogelijk langere wachtlijsten om te

	gaan sporten en bewegen. Dit kan ertoe leiden dat op termijn de sport- en beweegdeelname in de stad daalt. Ook kunnen we niet het maximale maatschappelijk potentieel van onze sportaccommodaties voor de buurt benutten omdat we niet voldoende middelen hebben om te zorgen voor noodzakelijk beheer, onderhoud en toezicht. Zo blijven de sportaccommodaties grotendeels bestemd voor leden van sportverenigingen en kunnen zij niet dienen als brede plekken voor ontmoeting en beweging voor andere inwoners in de directe omgeving. Bij de realisatie van sport- en beweegvoorzieningen kijken we naar creatieve en innovatieve mogelijkheden om sportvoorzieningen te realiseren in combinatie met andere functies en gebouwen in de stad. Hierbij denken we aan publiek-private samenwerkingen én verkennen we Rijkssubsidies als financieringsbron.
1.4	<u>Het realiseren van de doelstelling om meer Utrechters te laten sporten en bewegen is voor een groot deel afhankelijk van de uitdagingen in het leven van Utrechters.</u> Er zijn Utrechters die te maken hebben met multiproblematiek waardoor sport en bewegen geen prioriteit heeft in hun dagelijks leven. Daarnaast zorgen stijgende alledaagse prijzen en kosten ervoor dat de betaalbaarheid van sport en bewegen onder druk staat. Dit zorgt er mogelijk voor dat mensen niet (meer) kunnen deelnemen aan sport- en beweegactiviteiten bij sport- en beweegaanbieders. Dit geldt vooral voormensen met een laag inkomen of middeninkomen. Samen met onze partners in de buurt, zoals SportUtrecht, sociale basispartners, onderwijs, huisartsen, etc., blijven we daarom drempels, uitdagingen en behoeften om te sporten en bewegen in beeld brengen. Op basis daarvan ontwikkelen we passend sport- en beweegaanbod, zodat zoveel mogelijk mensen de kans wordt gegeven om mee te doen. We nemen verschillende maatregelen om de betaalbaarheid voor mensen met een laag inkomen te vergroten. Via SportUtrecht, DOCK en JoU en andere initiatieven in de stad bieden we inwoners van kwetsbare buurten mogelijkheden om deel te nemen aan laagdrempelig sport- en beweegaanbod.
Beslispunt	
2	In de programmabegroting 2025 de doelstellingen en bijbehorende indicatoren uit de beleidsnota Sport en Bewegen 2025-2032 'Sport en bewegen, de basis voor een gezond Utrecht!' op te nemen in het programma 'Levendige en gezonde stad' ter vervanging van de huidige doelstelling 5 '<i>Inwoners kunnen op hun eigen manier en niveau sporten en bewegen in een veilige omgeving.</i>' en doelstelling 6 '<i>Gelijk aan de groei van de stad heeft Utrecht voldoende, goede en toegankelijke sportvoorzieningen.</i>' en bijbehorende indicatoren.
Argumenten	
2.1	<u>De nieuwe doelstellingen sluiten beter aan bij de opgaven en benodigde inzet om meer Utrechters te laten sporten en bewegen.</u> We zien drie opgaven in de stad waaraan we moeten werken, namelijk dat sport en bewegen voor alle Utrechters onderdeel is van hun dagelijks leven, we een vitaal en passend sport- en beweegaanbod hebben en onze sport- en beweegvoorzieningen aansluiten bij de groei van de stad en de behoeften van Utrechters. Op basis van

	deze opgaven hebben we thema's en doelstellingen geformuleerd. De grootste wijzigingen zijn de inzet op sportief bewegen, de focus op Utrechters die nog niet sporten en/of bewegen en de aansluiting op de behoeften in de stad. Bovendien is er een aparte doelstelling opgenomen ten aanzien van sport- en beweegaanbod, vanwege de waarde en impact van sport- en beweegaanbieders op ons beleid.
2.2	<u>Hiermee kan de gemeenteraad op hoofdlijnen dit beleid volgen via de begrotingscyclus</u>
	De bestaande doelstellingen in de programmabegroting sluiten niet volledig aan op de voorgestelde focus en doelstellingen van de beleidsnota. Dit geldt ook voor de daaraan gekoppelde effectindicatoren. Daarom hebben we nieuwe doelstellingen geformuleerd. Via die doelstellingen en daaraan gekoppelde indicatoren kan de raad de voortgang van het beleid volgen middels de jaarlijkse programmabegroting en -verantwoording. Daarnaast ontvangt de raad tweejaarlijks een uitgebreide voortgangsrapportage over de uitvoeringsprogramma's.
Beslispunt	
3	De Sportnota 2017-2023 en de Utrechtse Sportagenda in te trekken en in de Omgevingsvisie Utrecht de Sportnota 2017-2023 te vervangen door de beleidsnota Sport en Bewegen 2025-2032 'Sport en bewegen, de basis voor een gezond Utrecht!' en het overzicht 'Lijst beleidsdocumenten van de Omgevingsvisie Utrecht' en de internetpagina https://omgevingsvisie.utrecht.nl/ hierop aan te passen.
Argumenten	
3.1	<u>Hiermee blijft de Omgevingsvisie actueel.</u>
	De Omgevingsvisie Utrecht bevat het overkoepelende integrale beleid over de fysieke leefomgeving en het stedelijk beleid over diverse beleidsvelden van gemeente Utrecht. Door deze aanpassing blijft het thematisch beleid op het gebied van Sport actueel.

Financiën

De meerjarenbegroting voor het programma sport bestaat uit drie programmadoelstellingen. In onderstaande tabel maken we per programmadoelstelling onderscheid in het budget dat meerjarig benodigd is voor de uitvoering van deze beleidsnota, het deel van het budget waar al dekking voor is binnen de bestaande programmabegroting en de inkomsten die de gemeente Utrecht de komende jaren verwacht te genereren van derden. Bij de totstandkoming van de nota en de opbouw van de begroting is uitgegaan van bestaande (krappe) financiële kaders. Hierbinnen zijn beleidskeuzes gemaakt en is aangegeven welk aanvullend beleid niet mogelijk is vanwege de onzekerheid van aanvullende financiële middelen. De nota biedt de ruimte om meer te kunnen doen als daar financiering voor is. We zetten pas in op de onderdelen waarvoor nu niet gekozen is, wanneer daar extra middelen voor beschikbaar zijn.

Het merendeel van de kosten wordt gedekt binnen het programma sport. Investerings in sport- en beweeginrichting in de openbare ruimte worden gedaan vanuit het deelprogramma sport, spelen en bewegen in de openbare ruimte onder de hoofddoelstelling van een Levendige en Gezonde stad. De hiervoor beschikbare budgetten vallen onder het beleidsprogramma aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed.

Programma : 'Sport en bewegen, de basis voor een gezond Utrecht!'

Bedragen in euro's (*1.000). Bedragen zijn inclusief inkomsten SPUKS en afgerond op 10.000

	2025	2026	2027	2028	Structureel
Doelstelling 1: In 2032 sporten en bewegen meer Utrechters waarbij we vooral aandacht hebben voor groepen die hierin achterblijven	4.340	4.440	4.440	4.440	4.440
Doelstelling 2: heeft Utrecht een vitaal en passend sport- en beweegaanbod	1.610	1.510	1.510	1.510	1.510
Doelstelling 3: In 2032 sluiten onze sport- en beweegvoorzieningen aan bij de groei van de stad en de behoeften van Utrechters	46.080	42.090	45.560	43.730	43.730
Doelstelling 3: Niet verwerkt potentieel tekort		1-2 Mln.	PM	PM	PM
A - Totaal benodigd budget	52.030	48.040	51.510	49.680	49.680

Reeds in begroting gedekt

Bedragen in euro's (*1.000). Bedragen zijn indicatief en afgerond op 1.000

	2025	2026	2027	2028	Structureel
Doelstelling 1: In 2032 sporten en bewegen meer Utrechters waarbij we vooral aandacht hebben voor groepen die hierin achterblijven.	3.210	3.310	3.310	3.310	3.310
Doelstelling 2: In 2032 heeft Utrecht een vitaal en passend sport- en beweegaanbod	1.100	1.100	1.100	1.100	1.100
Doelstelling 3: In 2032 sluiten onze sport- en beweegvoorzieningen aan bij de groei van de stad en de behoeften van Utrechters	30.820	26.830	29.220	27.390	27.390
B - Reeds in begroting gedekt	35.130	31.240	33.630	31.800	31.800

Bijdragen van derden

Bedragen in euro's (*1.000). Bedragen zijn indicatief en afgerond op 1.000

	2025	2026	2027	2028	Structureel
SPUK Regelingen	3.250	3.150	3.150	3.150	3.150
Inkomsten gebruikers	13.650	13.650	14.730	14.730	14.730
C - Bijdragen van derden	16.900	16.800	17.880	17.880	17.880

Resultaat: A-(B+C)

	2025	2026	2027	2028	Structureel
Resultaat: A-(B+C)	0	0	0	0	0

We zien dat de financiële positie van de gemeente continu onze aandacht vraagt en dat op het gebied van sport en bewegen de effecten hiervan voelbaar zijn. Zo is bij de Voorjaarsnota 2024 de geplande sporthal in Vleuten geschrapt en is de realisatie van extra veldcapaciteit Maarschalkerweerd-Noord voorlopig uitgesteld. Ook is de realisatie van het nieuwe zwembad Máximapark uitgesteld. Daarnaast gaan tarieven voor gemeentelijke sportaccommodaties en OZB omhoog vanaf 2027.

Sport- en beweegstimulering en de ondersteuning van sport- en beweegaanbieders

Voor sport- en beweegstimulering en de ondersteuning van sport- en beweegaanbieders zien we dat ons budget niet meegroeit met de groei van de stad. In 2026 loopt ons budget terug doordat we in totaal € 96.000 minder vanuit het Rijk ontvangen voor het Sportakkoord en de brede regeling

combinatiefuncties. Hoewel daarvoor in de Rijksbegroting structureel middelen zijn opgenomen, hebben we formeel nog geen uitsluitend over de hoogte van de bijdrage. Het nieuwe kabinet heeft besloten om 10% te bezuinigen op de brede SPUK (Specifieke Uitkering) sport vanaf 2026. Wat dit precies betekent voor de bijdrage vanuit het Rijk is nu nog niet duidelijk. De nu opgenomen bijdragen vanuit het Rijk voor de periode na 2026 kan als gevolg daarvan nog veranderen. Ook is bij de voorjaarsnota 2024 besloten € 20.000 - € 40.000 te bezuinigen op de bijdrage aan SportUtrecht ten gunste van de Verkeerstuin. Deze ontwikkelingen zorgen ervoor dat we extra scherpe keuzes moeten maken.

Beheer en exploitatie gemeentelijke sportvoorzieningen

We zien dat exploitatie en beheer van onze sportvoorzieningen de laatste jaren onder druk staat als gevolg van onder meer de coronapandemie en de oorlog in Oekraïne. Dit heeft onder meer geleid tot lagere bezoekersaantallen bij onze zwembaden en hogere energiekosten. Daarnaast hebben we, mede door een hoog ziekteverzuim, hoge inhuurkosten. Met de sturing op een lager gemeentebreed inhuurplafond kan het zijn dat er beheersmaatregelen genomen moeten worden ten aanzien van programmering. Vanaf 2026 valt er € 2,6 mln. incidenteel energiebudget weg. Bij de voorjaarsnota 2024 is besloten tot een taakstelling van € 1 mln. in het kader van de Utrechtse Bezuinigingsalternatieven (UBA), waaronder een tariefsverhoging voor de gemeentelijke sportaccommodaties per 2027. Hierbij is € 5 mln. beschikbaar gesteld om de tariefsverhoging te verzachten voor kwetsbare doelgroepen, de uitwerking hiervan moet nog plaatsvinden. De tariefsverhoging is een risico ten aanzien van de inkomsten.

Op basis van de realisatie in 2024 en hierboven genoemde financiële ontwikkelingen, voorzien we per 2026 mogelijk een tekort van € 1 á 2 mln. om de gewenste programmering en exploitatie te draaien. Dit is nog afhankelijk van verschillende factoren, waaronder energieprijzen, toekomst van SPUK BTW compensatie (niet beïnvloedbaar), of bijvoorbeeld opbrengsten via de zwembaden (beïnvloedbaar). Vanwege dit dreigende financiële tekort kiezen we er nu voor om slechts minimaal in te zetten op een aantal kansrijke maatregelen om de bredere maatschappelijke waarde van sportaccommodaties te benutten. Wanneer de situatie de komende jaren verbetert, kunnen we deze potentie alsnog sterker benutten. Het is nodig om nader onderzoek te verrichten naar dit mogelijke financiële tekort en vervolgens beheersmaatregelen in gang te zetten om dit af te wenden. We werken toe naar voorstellen hiervoor die we inbrengen bij de Voorjaarsnota 2026 indien in gang gezette maatregelen niet leiden tot het gewenste effect.

Groot onderhoud, vervanging en uitbreiding gemeentelijke sportaccommodaties

Er is een schaarste aan ruimte en middelen in de stad. Dit geldt ook voor sport- en beweegaccommodaties. In het Meerjarenperspectief Ruimte (MPR) is programmering van de uitbreiding van sport- en beweegaccommodaties voor uitbreiding opgenomen.

Uitbreiding met sportvelden is slechts beperkt mogelijk omdat er nauwelijks locaties beschikbaar zijn. De locaties die gevonden zijn, zijn vaak alleen mogelijk door verplaatsingen, verwervingen en aanpassingen op het gebied van bijvoorbeeld infrastructuur, groen en inrichting van het gebied. De dekking voor deze inpassingskosten was eerder niet voorzien en zorgt nu voor veel druk op het beschikbare budget in het MPR. Ook worden door het ontbreken van middelen uitbreidingen uitgesteld of geschrapt. Zo is de bouw van Sporthal Vleuten komen te vervallen en zijn investeringen uitgesteld voor zwembad Máximapark en de aanleg van sportvelden in Maarschalkerweerd Noord. De financieringssysteem voor het MPR gaat uit van een zoektocht naar ruimte en uitbreidingsplannen voor de langere termijn als basis voor realistische financieringsaanvragen voor de toekomst. Dit betekent dat we in de komende beleidsperiode strategisch inzetten op het vinden van ruimte en het in beeld brengen welke investeringen op termijn nodig zijn, inclusief de prioritering hiervan. Bij het zoeken naar ruimte zetten we ook strategisch in op ruimte voor niet-gemeentelijke sport- en beweegaccommodaties.

Vanaf 2026 wordt binnen het MPR een (verlaagd) investeringsplafond gehanteerd. We onderzoeken wat dit betekent voor mogelijke investeringen in sport- en beweegaccommodaties. Voor gepland groot onderhoud en vervanging van bestaande sport- en beweegaccommodaties geldt dat daarvoor binnen de begroting voldoende middelen zijn opgenomen tot en met 2032. Met de huidige inzichten zijn er net voldoende middelen om zwembad Den Hommel in 2032 te vervangen. Indien zich bij het onderhoud en vervanging van bestaande accommodaties tegenvallers voordoen (prijsstijgingen in de markt, oplossingen voor netcongestie, hoge gemeentelijke ambities) kunnen die middelen ook ontoereikend worden. Op langere termijn zien we sowieso uitdagingen voor de renovatie van zwembad De Kwakel in 2036, omdat hiervoor op dit moment onvoldoende vervangingsmiddelen beschikbaar zijn. De benodigde dekking voor deze renovatie wordt aankomende jaren verder uitgewerkt.

Sport- en beweegvoorzieningen in de openbare ruimte

Ook voor het realiseren van sport- en beweegvoorzieningen in de openbare ruimte zoeken we ruimte. Hier werken we aan binnen de brede aanpak sporten, spelen en bewegen in de openbare ruimte. Hiervoor is structureel budget beschikbaar binnen het beleidsprogramma aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed. Uit dit budget worden, naast sport- en beweeginrichting, ook speelplekken gefinancierd. Er is geen vooraf vastgestelde verdeelsleutel bepaald voor investeringen in sportplekken en speelplekken. Dit varieert jaarlijks op basis van prioritering. Afgesproken is dat voor elke investering structureel 15% aan het budget wordt onttrokken voor structureel beheer en onderhoud.

Vervolg

We informeren de raad over de voortgang op doelstellingen en indicatoren van de nota in de jaarlijkse programmabegroting en -verantwoording. Hoe we de ambities en doelstellingen uit de nota realiseren werken we in afstemming met de stad uit in vier uitvoeringsprogramma's. Deze verschijnen in 2025, 2027, 2029 en 2031. Dit geeft ons de kans de keuzes die we moeten maken te prioriteren en te plannen en om tussentijds bij te sturen waar nodig. Hierdoor is het mogelijk om samen met de stad wendbaar in te spelen op trends, ontwikkelingen, veranderende behoeften en innovaties die een bijdrage leveren aan onze ambitie en doelstellingen. We monitoren de voortgang van ons beleid op basis van data, informatie en gesprekken met de stad. De raad ontvangt tweejaarlijks een uitgebreide voortgangsrapportage over het uitvoeringsprogramma in plaats van het jaarlijkse koersgesprek over de voortgang van de Sportagenda.

Participatie

Bij de totstandkoming van deze beleidsnota hebben we samengewerkt met diverse partijen waaronder de Utrechtse sportwereld, maatschappelijke partners, belangenorganisaties en inwoners via DenkMee. We hebben met hen in beeld gebracht wat de behoeften en ervaren drempels zijn om te sporten en bewegen. Daarnaast zijn de kansen en risico's om zoveel mogelijk Utrechters te laten te sporten en bewegen verkend.

Op basis van deze informatie en trends en ontwikkelingen zijn de ambitie, leidende principes, doelstellingen, doelgroepen en keuzes in beeld gebracht. Deze zijn verwerkt in een concepttekst. De tekst en keuzes zijn getoetst en aangescherpt n.a.v. afstemming met iedereen die heeft meegedacht. We hebben keuzes gemaakt die tegemoetkomen aan de doelstellingen en die passen binnen het actuele financiële beeld van de gemeente. In de laatste fase hebben we de betrokkenen geïnformeerd over de gemaakte keuzes.

De input is verwerkt in de nota en het totale proces is beschreven in het samenwerkingsverslag dat als bijlage in de nota is opgenomen.

Formeel advies SportUtrecht

SportUtrecht is intensiever dan andere partijen betrokken. Zij zijn opdrachtnemer voor de uitvoering van een groot deel van ons sport- en beweegbeleid: het realiseren van doelstellingen voor sport- en beweegstimulering én het ondersteunen van sport- en beweegaanbieders. Daarmee zijn we ook

dagelijks samenwerkingspartner en is SportUtrecht voor ons de 'expertorganisatie' van sport en bewegen in Utrecht. Vanuit die opdracht heeft SportUtrecht input aangeleverd vanuit de Utrechtse sportwereld en vanuit de behoeften en uitdagingen die zij in de praktijk signaleren in de stad. Een specifieke rol is dat SportUtrecht, formeel de opdracht heeft op te treden als 'onafhankelijk belangenbehartiger' van de Utrechtse sportwereld. SportUtrecht heeft vanuit deze rollen, een formeel advies gegeven op de nota. SportUtrecht geeft aan zich, gezien de omstandigheden waarin de gemeente zich bevindt, te kunnen vinden in de ambitie, leidende principes, doelstellingen en keuzes zoals die in de nota zijn opgenomen. Dit neemt niet weg dat zij zorgen hebben over wat de gemaakte keuzes voor sport en bewegen in Utrecht betekenen, zowel op korte als op langere termijn. Specifiek hebben deze zorgen betrekking op de betaalbaarheid van sport en bewegen, de vitaliteit van sport- en beweegaanbieders en het tekort aan ruimte voor sport en bewegen. Het formeel advies is als bijlage bij dit voorstel opgenomen.

Vanuit hun rol als belangenbehartiger heeft SportUtrecht samen met de Utrechtse sportbestuurders, georganiseerd in het Utrechts Sportcollectief, gekeken naar de nota. Zij maken zich ernstige zorgen over de financiële kaders voor sport in Utrecht en roepen op om meer te investeren in sport en bewegen. Hun reactie is opgenomen in een aanvullende brief namens de sport, aansluitend op het formeel advies van SportUtrecht.

Communicatie

Wij informeren iedereen met wie we hebben samengewerkt bij de ontwikkeling van deze nota. Daarnaast wordt de conceptnota gepubliceerd op de website van de gemeente Utrecht en aangepast in het overzicht 'Lijst met beleidsdocumenten van de Omgevingsvisie Utrecht'. We zetten middelen in zoals een persbericht, sociale media en digitale nieuwsbrieven om pers en inwoners te informeren over de nota. Na vaststelling van de beleidsnota zullen we partijen in de stad, waaronder de Utrechtse sportwereld, het onderwijs, maatschappelijke partners en belangenorganisaties, uitnodigen om samen met ons de uitvoeringsprogramma's op te stellen.

Referendabel

De Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht is van toepassing.

Bijlagen

Bijlage besluitvorming

- Beleidsnota Sport en Bewegen 2025 - 2032 'Sport en bewegen, de basis voor een gezond Utrecht!'

Bijlagen informatief

- Formeel advies SportUtrecht
- Reactie Utrechtse Sport op de Nota Sport & Bewegen 2025-2032